

KONINKLIJK
BELGISCH
FILMARCHIEF
JAARVERSLAG
2020

CINÉMATHEQUE
DE
ROYALE
BELGIQUE

CINÉMA
TÈQUE

**KONINKLIJK
BELGISCH
FILMARCHIEF
JAARVERSLAG
2020**

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD	2
COLLECTIES	3
2.1 De filmcollectie	3
2.2 De bibliotheek en het documentatiecentrum	7
PUBLIEKSWERKING	10
1.1 De filmprogrammatie	10
1.2 Educatie	16
1.3 Communicatie	18
BEHEER EN ONDERSTEUNENDE DIENSTEN	20
3.1 Beheer	20
3.2 Personeel	21
3.3 Digitale strategie en innovatie	24
3.4 Financieel	25
3.5 Huisvesting	26

**CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief
bedankt zijn partners, schenkers en bezoekers voor
hun steun in 2020.**

STRUCTURELE STEUN

POD Wetenschapsbeleid (Belspo)
De Nationale Loterij en haar spelers

PROJECTSTEUN

POD Wetenschapsbeleid (Belspo)
De Nationale Loterij en haar spelers
Creative Europe
FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
Fédération Wallonie-Bruxelles
Koning Boudewijnstichting
Fonds Myriam Garfunkel
Brussels Hoofdstedelijk Gewest
visit.brussels
Stad Brussel
Wallonie-Bruxelles International

SCHENKINGEN

Dankzij de steun van de schenkers heeft het Koninklijk Belgisch Filmarchief in 2020 kunnen investeren in een nieuwe verificatietafel voor het werk op de analoge filmcollectie.

VOORWOORD

De voorbije maanden heb ik het genoeg gehad om voor het eerst als conservator voor het Koninklijk Belgisch Filmarchief te mogen werken. Dat heeft me de kans gegeven om de werking van het huis te leren kennen en er de diverse facetten van te ontdekken. Ik ben in die korte tijd zeer persoonlijk betrokken geraakt bij een gemotiveerde ploeg en het waardevolle werk dat ze dagelijks verrichten. Toch was 2020, op zijn zachts gezegd, een bijzonder jaar. De coronacrisis haalde de werking van het Filmarchief grondig overhoop en onze zalen bleven voor het gros van de tijd gesloten. We moesten een veilige afstand houden van ons publiek en onze medewerkers.

Maar elke crisis biedt ook een unieke kans. Deze verplichte pauze gaf ons de mogelijkheid om wat beschouwelijke afstand te nemen van onze werking. We hebben het voorbije jaar zeker niet stilgezeten. Met een hertekening van het organigram hebben we de activiteitsdomeinen van het Filmarchief beter afgelijnd en onze maatschappelijke rol als onderzoeksinstelling duidelijk versterkt met een nieuwe afdeling binnen onze werking. We zijn gestart met de opzet van een nieuwe, globale database, waarin alle onze informatie en knowhow zal gebundeld worden. We hebben een nieuwe webshop ontwikkeld en werken aan een nieuwe website met de integratie van een ticket- en kalendertool. We ontwikkelen een publieke database die de rijke geschiedenis van de Belgische film voor het publiek toegankelijk zal maken. We investeerden voor 2021 in een nieuwe scanner, in de herinrichting van de filmzalen en in duurzame verbeteringen aan de verschillende depots. We hebben gerestaureerde films voor een eerste keer beschikbaar gemaakt via video-on-demandplatformen. We hebben met onze online stomme filmvertoningen met live pianobegeleiding en met speciale brochure over Chantal Akerman en het werk op de collecties onze band met ons publiek trachten te onderhouden.

Een andere uitdaging, los van onze dagelijkse werking, zijn de eerste stappen die we gezet hebben naar een volwaardig en ecologisch duurzaam filmconserveringscentrum met een energiepassieve opslagruimte voor de langetermijnbewaring en het beheer van onze drie collecties: de analoge, de digitale en film-relatedcollectie. Een nieuwe, geschikte plaats voor het state-of-the-art Digilab, dat Belgische en internationale werken digitaliseert en restaureert. Een volwaardig opleidingscentrum voor professionele audiovisuele archivering en een vitrine voor het publiek waarin de bijzondere collectie van het Filmarchief de aandacht krijgt die ze verdient. We onderzoeken in overleg met diverse instanties verschillende pistes voor de realisatie van dit nieuwe filmconserveringscentrum.

Het begint en eindigt allemaal met passie voor de cinema. Het is die passie die we graag delen met een zo breed mogelijk publiek. En daarom hopen we van harte jullie het komende jaar gezond en wel terug te mogen verwelkomen in CINEMATEK.

Tomas Leyers
Conservator

1. DE COLLECTIES

1.1 De filmcollectie

1.1.1 Toegang tot de collectie

Het Koninklijk Belgisch Filmarchief (KBF) bewaart de films van Belgische filmmakers, maar ook schatten van de internationale cinema voor een nationaal en internationaal publiek. Het stelt ze ter beschikking van bioscopen, festivals, producenten, video-on-demandplatformen en andere filmarchieven van over heel de wereld die toegang vragen tot de collectie.

De Belgische film in België en wereldwijd

Het werk van Chantal Akerman kent een groot internationaal succes. In 2020 werden er retrospectieven van haar oeuvre gepresenteerd op het Festival Internacional de Cine de l'UNAM in Mexico, op het Busan International Short Film Festival in Zuid-Korea en op het One World Romania Film Festival. Het Eye Film Museum in Amsterdam organiseerde de solotentoonstelling *Chantal Akerman Passages*. Er werden overeenkomsten afgesloten voor de distributie van twee gerestaureerde films van Chantal Akerman in Nederland en voor acht gerestaureerde films in de Verenigde Staten. Daarnaast werden haar films vertoond in Italië, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Spanje, de Verenigde Staten, Denemarken, Nederland, Australië, Rusland, Griekenland, China, Portugal, Zweden, Servië, Kroatië, Hong-Kong en in België in Brussel, Namen, Luik, Antwerpen, Kortrijk en Gent.

Twee films van Charles de Keukeleire werden vertoond in Brussel en de restauratie van **Any Way the Wind Blows** van Tom Barman werd vertoond in Antwerpen.

De collectie van het KBF in de Belgische zalen

In 2020 werden meer dan 100 voorstellingen van Belgische en internationale films georganiseerd met kopieën uit de collectie van het KBF. De films werden vertoond in Antwerpen, Brugge, Brussel, Kortrijk, Gent, Luik, Leuven en Namen.

Restauraties door het KBF

De restauraties van **Maudite soit la guerre** en **Le Moulin maudit** van Alfred Machin werden gepresenteerd op de Internationalen Stummfilmtage Bonn, een festival voor stomme film. De restauratie van **Golden Eighties** van Chantal Akerman werd gepresenteerd op het Film:ReStored-festival in Berlijn. Er werd een overeenkomst gesloten voor de distributie van de restauraties van **Cute Girl**, **The Green, Green Grass of Home** en **The Boys from Fengkuei** van Hou Hsiao Hsien en **The Boys from Fengkuei** werd vertoond door het Deutsches Filminstitut. De restauratie van **Pollyanna** van Paul Powell werd vertoond in Toulouse en Leuven. **Le Conte des trois diamants** van Michel Khleifi werd opnieuw uitgebracht in Flagey.

Restauraties met films bewaard door het KBF

De collectie van het KBF bevat heel wat schatten: zeldzame films, uitzonderlijke kopieën, films waarvan men dacht dat ze verloren waren. Het KBF werkt dan ook mee aan verschillende internationale restauratieprojecten. In 2020 werkte het KBF mee aan de restauratie van:

- **Tih Mih** van Louis Feuillade, in samenwerking met Gaumont Pathé Archives;
- **Voyage sans espoir de Christian-Jaque**, in samenwerking met Les Films du Jeudi;
- **Der Zirkuskönig** van Edouard-Emile Violet en Max Linder, in samenwerking met Lobster Films;
- **Le Mariage de Mademoiselle Beulemans** van André Cerf, in samenwerking met Lobster Films;
- **Cry for Help** de D.W. Griffith, in samenwerking met de Film Preservation Society;
- **La última cena** van Tomas Gutierrez Alea, in samenwerking met de Academy Archives en de Cinemateca de Cuba.

1.1 De filmcollectie

1.1.1 Toegang tot de collectie (vervolg)

Documentaires

Verschillende films over de kolonisatie werden gebruikt voor **Exterminate all the brutes**, een miniserie voor HBO. De documentairefilm **Onder het zwarte masker** van Paul Haesaerts (gedigitaliseerd en gerestaureerd in 2019) werd vertoond in het kader van de tentoonstelling 100x Congo in het MAS in Antwerpen, gevolgd door een hermontage die een nieuw werk vormt, **Onder het witte masker** van Matthias De Groof, geselecteerd voor de Berlinale 2021.

Nieuwsberichten en beelden uit de Tweede Wereldoorlog werden gebruikt voor een reportage over de herdenking van het einde van de oorlog door de Belgische Senaat, alsook in de documentaire **La Brigade Piron, le pont de l'union**, een coproductie van de RTBF en France3 en in de documentaire **Hitler en Belgique**, uitgezonden door RTL. Beelden uit de collectie waren te zien in de documentairereeks **Belgique criminelle** en beelden over de koninklijke familie werden gebruikt in de documentairereeksen **Royals at War** en **Les reines des belges**, uitgezonden door de RTBF.

Drie documentaires die in 2020 zijn gedigitaliseerd - **Bilan d'un jour** en **Soleils** van Carlos Vilardebó en **Le grand Erg oriental** van Henri Jacques - zullen worden gebruikt in een documentaireserie over de Algerijnse revolutie die wordt geproduceerd door het INA - Institut national de l'audiovisuel - in Frankrijk.

Verschillende films over Brussel, de kolonisatie en de mijnen werden beschikbaar gemaakt voor gebruik in drie documentairereeksen die momenteel voor de VRT worden geproduceerd.

Beelden van de Olympische Spelen van 1920 in Antwerpen werden in Japan uitgezonden door de zender NHK.

Tentoonstellingen

Films uit de collectie werden getoond in de volgende tentoonstellingen :

Masculinities in het Mode & Kant Museum (28.08.2020-13.06.2021), *Danser Brut* in Bozar (24.09.2020-10.01.2021), *7 Arts : Belgian Avant-Garde* (1922-1928) in het CIVA (19.05.2020-09.08.2020), *herSTELLINGEN* in het Ypermuseum (30.05.2020-17.01.2021), *Circus on the road* in Het Huis van Alijn (11.07.2020-31.08.2021). *Kindertijd in de Belle Epoque* in het Belle Epoque Centrum in Blankenberge (01.11.2020-18.04.2021). Verder waren er tentoonstellingen voorzien in Antwerpen, Leuven en Zweden die uitgesteld zijn naar 2021.

Video-on-demand

Gezien de sluiting van de bioscopen wegens Covid ontwikkelde het KBF een alternatief aanbod en in samenwerking met verschillende video-on-demand-platformen werden 11 films die het KBF heeft gerestaureerd online aangeboden. Het gaat om : **Any Way the Wind Blows** van Tom Barman, **The Boys from Fengkuei** van Hou Hsiao-Hsien, **Bruxelles-Transit** van Samy Szlingerbaum, **Daens** van Stijn Coninx, **Déjà s'envole la fleur maigre** van Paul Meyer, **The Event** van Sergey Loznitsa, **Jeanne Dielman, 23 quai du Commerce, 1080 Bruxelles** van Chantal Akerman, **Vivement ce soir** van Patrick Van Antwerpen, **Manneken Pis** van Frank Van Passel, **Wedding in Galilee** en **Le Conte des trois diamants** van Michel Khleifi. Ze werden aangeboden via de platformen Avila, Dalton, Lumière, Proximus en Universciné en samen 2013 keer bekeken.

1.1 De filmcollectie

1.1.2 De digitale collectie

De digitale collectie is het toegangspunt tot de collectie voor bioscopen, festivals of productiehuizen die allemaal met digitale bestanden werken. De digitale collectie is ook de plaats van bewaring voor Belgische films, die sinds 2012 bijna uitsluitend in digitaal formaat worden gemasterd.

Digitale toegang tot de collectie

Slechts zeer weinig bioscopen kunnen nog films op pellicule vertonen en de productie van projecten waarbij gebruik wordt gemaakt van archiefmateriaal gebeurt digitaal. Digitale toegang tot een filmcollectie is dus een noodzaak. De digitale collectie op het *long term preservation*-platform telt 6.160 unieke titels in 28.138 bestanden. In 2020 vervoegden 269 titels en 739 bestanden de collectie.

Digilab

Het Digilab, het digitaliserings- en restauratielaboratorium, zorgt voor de digitalisering van de films in de collectie om ze toegankelijk te maken voor de verschillende gebruikers en garandeert de opslag ervan. Het Digilab restaureert ook films zodat ze in de beste omstandigheden bekeken kunnen worden.

De beperkingen die zijn opgelegd door de maatregelen tegen het coronavirus hebben een belangrijke impact gehad op de werking van het Digilab. In 2020 werden 90 titels gedigitaliseerd, 5 films werden gerestaureerd en het KBF werkte mee aan 7 restauraties van andere initiatieven. Deze cijfers liggen aanzienlijk lager dan de voorbije jaren.

Depots van het VAF en het Centre du Cinéma

Nieuwe Belgische films die digitaal worden geproduceerd worden door de producenten bij het KBF gedeponneerd volgens de respectievelijke overeenkomsten tussen enerzijds het Centre du Cinéma of het VAF en anderzijds het KBF. Enkele voorbeelden van recente films die het KBF bewaart: **Rouge** van Farid Bentoumi, **Annapolis**, **Giant City** van Maarten Bernaerts, **De Schaduwwerkers** van Annelein Pompe, **Howling** van Laura Van Haecke.

Belgische film

Eind 2020 beschikt het KBF over een digitale versie van ongeveer 20,9% van de 20.638 Belgische titels in de collectie. Het gaat zowel om recente films die digitaal geproduceerd zijn, als om films die gedigitaliseerd werden in het Digilab.

1.1 De filmcollectie

1.1.3 De analoge collectie

Het team van de analoge collectie verricht door de analyse en verificatie van de kopieën belangrijk werk dat noodzakelijk is o.a. voor de projectie op pellicule. Ze verzorgen de inventarisatie en catalogisering van nieuwe aanwinsten aan de collectie en waken over de goede bewaring van de collectie volgens de normen die door de archiefgemeenschap gedefinieerd zijn.

Aanwinsten aan de analoge collectie

In 2020, vervoegden 1.602 positieve kopieën en 261 negatieven de collectie die 178.828 positieven en negatieven telt. Samen vertegenwoordigen ze 71.857 unieke titels.

Er lopen verschillende langetermijnprojecten rond recente depots:

De films van de NMBS tonen het geheel van de spoorlijnen in België. Ze werden opgenomen om het personeel op te leiden en hebben een belangrijke documentaire waarde. In samenwerking met vrijwilligers, voormalige medewerkers van de NMBS, worden de films geïnspecteerd en geïnteriseerd. Dit project werd tijdelijk stopgezet wegens Covid.

Het project Cinema Rural heeft als doel een Belgisch en Europees repertorium van films over landbouw en het landelijke leven samen te stellen. In het kader van het project wordt belangrijk werk verricht op de collecties van het vroegere Ministerie van Landbouw en van de Boerenbond. Binnen het project digitaliseert het KBF films en omkadert de digitalisatie van video's die door een externe partner wordt uitgevoerd, met de steun van het DIGIT-04 project van Belspo.

Het KBF werkt samen met Argos in een onderzoeksproject 'Kunstenaarsfilm en -video in de jaren 1970 in België'. Het project heeft als doel het kunsthistorische onderzoek over deze films te koppelen aan de bewaring van het filmmateriaal. Het KBF is hierbij partner voor de digitalisering van belangrijke 16mm-films van Fred Van Daele, Yves De Smet, Leo Copers en Ludo Mich.

1.2 De bibliotheek en het Documentatiecentrum

1.2.1 De bibliotheek van het KBF

De bibliotheek van het KBF is het toegangspunt tot de filmgerelateerde collecties. Ze maakt deel uit van het Documentatiecentrum, dat de aangroei, conservering, digitalisering van en de toegang tot deze collecties beheert. De collectie bestaat uit boeken, tijdschriften, foto's, affiches, persmappen, tijdschriften, archiefstukken en scenario's, zowel op papier als digitaal.

Covid : impact op de bibliotheek

De normale werking van de bibliotheek en het Documentatiecentrum werd uiteraard grondig verstoord door de coronacrisis. Vanaf midden maart heeft de bibliotheek de deuren verschillende keren moeten sluiten voor het publiek dat er aan onderzoek doet. Later op het jaar werd er gewerkt met een beperkte capaciteit en op reservatie. Uiteindelijk was de bibliotheek gesloten van 14.03 tot 14.06, van 01.08 tot 31.08 en van 24.10 tot begin maart 2021.

Het publiek van de bibliotheek bestaat hoofdzakelijk uit universiteitsstudenten, onderzoekers, leraren, journalisten en filmstudenten. Verschillende internationale onderzoekers die een bezoek hadden gepland, zagen zich verplicht hun afspraak te annuleren.

Covid : digitalisering op aanvraag

Ondanks de sluiting heeft het personeel van het Documentatiecentrum wanneer het mogelijk was digitalisering op aanvraag uitgevoerd om onderzoekers te helpen om bronnen die niet digitaal beschikbaar zijn toch te kunnen raadplegen. Het personeel verstreekte ook kopieën van reeds bewaarde digitale documenten.

1.2 De bibliotheek en het Documentatiecentrum

1.2.2 Documentatiecentrum

Aangroei en totale collectie in cijfers

Aangroei	2020	2019	2018
Periodieke publicaties	871 nummers waarvan 793 tijdschriften, 3 jaarlijkse publicaties, 75 festivalpublicaties	1.285 nummers	1.852 nummers
Boeken	607 titels	658 titels	752 titels
Affiches	417 affiches	314 affiches	184 affiches
Foto's (op papier)	612 titels nieuw aangemaakt, waarvoor foto's beschikbaar zijn	-	-
Digitale documenten (persknipsels en -dossiers, tijdschriften)	± 1.200 documenten* (20.000 documenten wachten op import)	14.422 documenten	15.880 documenten
Digitale documenten (foto's en affiches)	8.267 foto's 10.000 affiches (deze affiches werden gedigitaliseerd in 2020 en worden in 2021 geïmporteerd)	281.386 foto's en affiches	94.177 foto's en affiches

* Meer informatie onder 'Technische problemen', p. 9.

Collectie	2020	2019	2018
Periodieke publicaties	5.984 titels waarvan 3.806 titels van tijdschriften, 829 jaarlijkse titels, 1.349 festivalpublicaties	5952 titels	-
Boeken	64.959 titels 66.000 volumes	64352 titels -	- 64.733 (volumes)
Affiches	29.577 affiches	29.160 affiches	28.846 affiches
Foto's (op papier)	foto's over 54.650 titels waarvan 2.974 Belgische titels ± 600.000 foto's	-	- meer dan 600.000
Digitale documenten (persknipsels en -dossiers, tijdschriften)	±1.365.613	1.364.413	1.349.991
Digitale documenten (foto's en affiches)	816.293 foto's 20.402 affiches (waarvan 10.000 affiches te importeren)	-	-
Scenario's en lijsten met dialogen	5.211	5.211	5.211

Aanpassing van het werk aan Covid

De coronacrisis verplichtte het personeel om van thuis uit te werken. Gelukkig kon het Documentatiecentrum zijn belangrijkste taken verderzetten via een verbinding op afstand. Zo bleven boeken, periodieke publicaties, persmateriaal en andere documenten hun weg naar de collectie vinden en konden ze geïnventariseerd en geïndexeerd worden.

Toch een positief punt: het personeel heeft van de lockdown gebruik gemaakt om aan een hoger ritme de bibliografische beschrijvingen op fiches, die dateren van voor de digitale catalogi, om te zetten naar de digitale catalogus. In 2020 werden zo 330.000 beschrijvingen behandeld, tegenover 31.000 in 2019. De online catalogus van de bibliotheek biedt vandaag 1.826.250 referenties aan voor meer dan 314.200 *entries*.

Digitalisering

Het documentatiecentrum kon de digitalisering van de affichedcollectie aanvangen dankzij het digitaliseringsplan van het Federaal Wetenschapsbeleid. In 2020 werden 10.000 affiches geselecteerd, voorbereid, voorzien van aanvullende metadata, verpakt door het team van het Documentatiecentrum en gedigitaliseerd door een externe dienstverlener. De gegenereerde digitale bestanden (ongecomprimeerde Jpeg 07 en Tiff) en de metadata werden onderworpen aan een grondige kwaliteitscontrole voor validatie.

Het Documentatiecentrum is ook begonnen met het intern digitaliseren van de diacollectie van de fototheek. Zo werden er in 2020 2.897 dia's gedigitaliseerd.

1.2 De bibliotheek en het Documentatiecentrum

1.2.2 Het Documentatiecentrum (vervolg)

Aanwinsten

Het Documentatiecentrum bewaart de filmgerelateerde documentatiecollecties. Dit jaar heeft het centrum het persoonlijk archief van regisseur Joao Correa in bewaring genomen, evenals zijn archief met betrekking tot de FERA (*Fédération Européenne des réalisateurs de l'Audiovisuel*) en verder: boeken over de Italiaanse film en een van de dolfijnen die in Cinecitta zijn gebouwd en gebruikt voor de film **Ben Hur** van William Wyler, gedeponereerd door Mariella Braccialini; verschillende dozen met foto's van Belgische filmopnames gedeponereerd door Frederick Van de Velde; documenten met betrekking tot Lydia Chagoll; een reeks affiches van Russische films van het bedrijf Cosmos-Arkeion, geschonken door het Archief Gaumont-Pathé; verschillende dozen dvd's geschonken door de Médiathèque de Braine L'Alleud en een beer, een decorelement uit de film **Charlie en Hannah gaan uit** van Bert Scholiers, die ook te zien was op de tentoonstelling *Het Wonder is geschied!* in Oostende.

Database

In 2020 heeft het KBF besloten verschillende databanken van het Documentatiecentrum te integreren in de filmdatabank. In afwachting van de verdere ontwikkeling van de filmdatabank die voor deze integratie noodzakelijk is, werd de inventarisatie van scenario's, persdocumenten, dvd's en de archieffondsen in wacht gezet.

Technische problemen

In maart verstoorde een belangrijk technisch incident de raadpleging en de verrijking van de collectie digitale persknipsels en -mappen. Gezien de ernst van het incident en omwille van de lockdown is dit probleem nog niet opgelost en konden de documenten die in 2020 verzameld werden (meer dan 20.000 dossiers en krantenknipsels, nieuwsbriefartikelen en andere) niet geïmporteerd, geïndexeerd en toegankelijk gemaakt worden. Daarom kan ook de volledige collectie tekstdocumenten in digitale vorm (krantenknipsels en -dossiers, nieuwsbriefartikelen en andere) nog niet geraadpleegd worden in de bibliotheek.

De coronacrisis, de lockdown en het technische probleem eerder beschreven, hebben een negatieve impact gehad op de ontwikkelingen van de nieuwe relationele databank en de implementatie van de fotodatabank. De verderzetting van deze projecten wordt voorzien voor 2021.

Van 'non-film' naar 'film-related collections'

De collecties van het Documentatiecentrum - die bestaan uit zeer verschillende documenten en die veel verder gaan dan een verzameling boeken en tijdschriften waaruit een bibliotheek gewoonlijk bestaat - worden al geruime tijd aangeduid met de term non-filmcollectie. Deze term werd gebruikt naar analogie met de term die in de verschillende filmarchieven in Frankrijk (Parijs, Toulouse, ...) en door de FIAF gebruikt wordt. Deze naam leek echter reductief en niet erg evocatief. Na overleg met buitenlandse filmarchieven via de *Cataloguing & Documentation Commission* van de FIAF werd besloten deze collecties aan te duiden met de term 'film-related collections'/'filmgerelateerde collecties'. Er wordt nog nagedacht over een passende vertaling naar het Frans.

2. PUBLIEKSWERKING

2.1 De filmprogrammatie

2.1.1 CINEMATEK

CINEMATEK is de plaats bij uitstek waar het publiek de collectie van het KBF ontdekt. Het programmatieteam selecteert zorgvuldig de films die er worden vertoond en presenteert via een reeks programma's een filmaanbod dat absoluut uniek is.

CINEMATEK ontvangt het publiek 365 dagen per jaar, met vier voorstellingen per dag, op maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag en met extra voorstellingen op donderdag en in het weekend. In 2020 verliepen de zaken natuurlijk anders.

Bezoekerscijfers

In 2020 kochten 23.939 bezoekers een ticket voor een van de 618 voorstellingen die plaatsvonden in CINEMATEK. Door de coronacrisis kunnen de cijfers van 2020 uiteraard moeilijk vergeleken worden met die van vorige jaren.

CINEMATEK		TOTAAL	jan	febr	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2020	bezoekers	21122	4923	4789	1717	-	-	-	2112	2340	2651	2590	-	-
	voorstellingen	478	74	73	28	-	-	-	73	76	83	71	-	-
2019	bezoekers	53985	5182	3978	5027	4284	4714	3634	3678	4675	4088	5211	4966	4548
	voorstellingen	924	76	67	79	74	76	78	77	80	74	83	80	80
Plateauzaal		TOTAAL	jan	febr	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2020	bezoekers	2817	1241	1165	411	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	voorstellingen	140	60	58	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2019	bezoekers	13961	1194	1116	1279	893	870	1059	1224	1433	1111	1289	1319	1174
	voorstellingen	721	55	54	62	57	57	60	62	62	60	65	64	63

Afhankelijk van de geldende maatregelen varieerde het maximum aantal toeschouwers dat CINEMATEK in de zalen kon ontvangen. In juli en augustus waren daarom bijna alle voorstellingen volzet.

De Plateauzaal, die 29 plaatsen telt, is te klein om er voorstellingen te organiseren volgens social-distancingrichtlijnen. Daarom bood CINEMATEK vanaf 1 juli de mogelijkheid van een privévoorstelling aan voor sociale bubbels. Voor 150 euro kon een bubbel een film kiezen uit de lijst van 50 films à la carte en voor 250 euro werd een stomme film met pianobegeleiding vertoond. In totaal vonden 27 voorstellingen à la carte plaats.

CINEMATEK		jan	febr	1-11 mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	1-22 okt	nov	dec
Ledouxzaal	gemiddeld aantal bezoekers	65,43	64,64	60,69	-	-	-	23,62	24,09	31,04	35,27	-	-
	bezettingsgraad	55,93%	55,25%	51,86%	-	-	-	94,47%	96,36%	56,43%	64,12%	-	-
	aantal plaatsen beschikbaar	117	117	25	-	-	-	25	25	55	55	-	-
Plateauzaal		jan	febr	1-11 mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	1-22 okt	nov	dec
	gemiddeld aantal bezoekers	20,47	19,81	18,68	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	bezettingsgraad	70,57%	68,31%	64,42%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	aantal plaatsen beschikbaar	29	29	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ter vergelijking, in 2019 bedroeg het gemiddeld aantal bezoekers in de Ledouxzaal 58,4 personen per voorstelling en voor de Plateauzaal 19,3 personen.

2.1 De filmprogrammatie

2.1.2 De Studio Agnès Varda in Flagey

In samenwerking met Flagey organiseert de Studio Agnès Varda 3 voorstellingen per dag en meer op zaterdag en zondag. De programmatie bestaat uit een selectie van *art et essai*-films, films uit de collectie van het KBF maar ook films die niet in andere zalen te zien zijn met een voorkeur voor atypische films, in het bijzonder documentaires en films met een beeldtaal die weinig vertegenwoordigd is in commerciële zalen.

Bezoekerscijfers

In 2020 woonden 7.702 toeschouwers een van de 258 voorstellingen bij in de Studio Agnès Varda. Net als in CINEMATEK varieerde het maximaal aantal toeschouwers dat de vertoningen kon bijwonen doorheen het jaar.

FLAGEY														
Studio Agnès Varda		TOTAAL	jan	febr	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2020	bezoekers	7702	2515	1727	600	-	-	-	-	-	1060	1800	-	-
	voorstellingen	258	93	43	23	-	-	-	-	-	45	54	-	-
2019	bezoekers	24976	2289	2180	1562	1898	1552	1246	2450	2490	2031	2285	2752	2241
	voorstellingen	917	80	83	59	71	53	70	89	95	66	80	87	84

FLAGEY													
Studio Agnès Varda		jan	febr	1-11 mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	1-22 okt	nov	dec
	gemiddeld aantal bezoekers	27,04	40,16	26,09	-	-	-	-	-	23,56	33,33	-	-
	bezettingsgraad	22,35%	33,19%	21,56%	-	-	-	-	-	39,26%	55,56%	-	-
	aantal plaatsen beschikbaar	121	121	121	-	-	-	-	-	60	60	-	-

Ter vergelijking, in 2019 bedroeg het gemiddeld aantal bezoekers in de Studio Agnès Varda 26,46 bezoekers/voorstelling.

Renovatie Studio Agnès Varda

Wanneer de bioscopen in de zomer konden heropenen, moest de Studio Agnès Varda gesloten blijven omwille van renovatiewerken die al door Flagey voorzien waren voor het begin van de coronacrisis. De zaal kreeg een nieuw vloertapijt en de programmatie werd op 9 september hernomen.

Wijziging aan het programmatieschema

Sinds de heropening in september verzorgt het KBF nog steeds 3 voorstellingen per dag in de Studio Agnès Varda, maar 5 dagen per week in plaats van 7. De voorstellingen op maandag en dinsdag werden geschrapt.

2.1 De filmprogrammatie

2.1.3 Overzicht activiteiten

Dit overzicht verzamelt alle evenementen en programma's die in 2020 hebben plaatsgevonden. Naast het werk dat de programmatoren en het team van de filmcollectie voor elke vertoning verrichten – de films selecteren en kopieën controleren – vragen de evenementen heel wat extra voorbereiding. De programmatoren contacteren filmmakers en andere gasten, ontvangen hen en verzorgen de samenwerking met heel wat partners.

CINEMATEK presenteert zo unieke programma's rond het werk van regisseurs, acteurs en actrices, filmberoepen of specifieke thema's.

Naast de unieke programma's zijn er ook terugkerende programma's die bijvoorbeeld stomme films of B-films tonen.

De programmatie in Studio Agnès Varda is opgebouwd rond 4 pijlers: 1. klassiekers die gegroepeerd zijn rond een bepaald thema 2. de heruitgave van klassiekers in gerestaureerde versie 3. hedendaagse, onuitgegeven films, waarbij aandacht gegeven wordt aan genres, landen en productiewijzen die zich onderscheiden van de mainstream 4. hernemingen van recente films rond bepaalde auteurs, persoonlijkheden of recente artistieke stromingen.

01.12-23.02 CINEMATEK	Robert De Niro Terugblik op de uitzonderlijke carrière van de acteur die als een van de beste van zijn generatie beschouwd wordt.	07.12-15.01 CINEMATEK	Carte blanche à D. Mweze Ngangura In het kader van het FESPACO programma werd Dieudonné Mweze Ngangura, Brusselse cineast van Congolese afkomst wiens werk meermaals bekroond werd op FESPACO, gevraagd om een selectie van films uit onze collectie te presenteren.	03.01-17.02 STUDIO AGNÈS VARDA	Fabrice du Welz Retrospectieve op het werk van de Belgische cineast Fabrice du Welz die genrecinema op een unieke manier aanpakt.
01.12-30.01 STUDIO AGNÈS VARDA	Prix Cavens Selectie uit de winnaars van de Cavensprijs, prijs voor beste Belgische speelfilm, jaarlijks uitgereikt door de Unie van de Filmkritiek, naar aanleiding van de 65e verjaardag van de Unie.	11.12-14.02 STUDIO AGNÈS VARDA	Marie-Christine Barrault Verderzetting van de retrospectieve rond de actrice die op 11 december in haar aanwezigheid startte met de première van <i>Zénon l'insoumis</i> .	09.01	Voorstelling: Vinyan / Fabrice du Welz Vertoning in aanwezigheid van de regisseur.
01.12-15.02 STUDIO AGNÈS VARDA	Il y a 60 ans: la Nouvelle Vague Deze innoverende beweging werd in de schijnwerpers gezet door een selectie opmerkelijke of te herontdekken films.	21.12-13.01 STUDIO AGNÈS VARDA	Dessins animés belges Programma dat de sterkte en de diversiteit van de Belgische animatie in de verf zet. Partner: Le jour le plus court	13.01	Voorstelling: Des cowboys et des indiens: le cinéma de Patar et Aubier / Fabrice du Welz Vertoning in aanwezigheid van de regisseur.
05.12-29.02 CINEMATEK	FESPACO CINEMATEK zet het Pan-Afrikaans Film Festival van Ouagadougou in de bloemetjes en programmeert ter ere van het vijftigjarig bestaan van FESPACO een waaier aan films die geselecteerd werden doorheen de geschiedenis van het festival. Drie films uit het programma werden door het KBF gerestaureerd: <i>Alyam, alyam / Ahmed El Maanouni, Wend kuuni / Gaston Kaboré</i> en <i>El-Haimoune / Nacer Khemir</i> . Partner: Café Congo	24.12-27.02 CINEMATEK	Rebel Films Programma dat de evolutie van de ruimtes waarin vrouwen samenkomen traceert via een twintigtal door vrouwen geregisseerde films. Tot stand gekomen in samenwerking met de Amerikaanse cineaste Lizzie Borden en het queer en feministische collectief Le Club des Femmes. In het kader van: #Age d'Or #MeettheFilmmakers Partners: Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Courtisane, Elles tourment, Club des femmes, Ambassade d'Argentine	15.01	Voorstelling: Calvaire + Quand on est amoureux, c'est merveilleux / Fabrice du Welz Vertoning in aanwezigheid van de regisseur.
02.01	Voorstelling: El-haimoune / Nacer Khemir Voorstelling van <i>El-haimoune</i> (Les Baliseurs du désert), winnaar van de Prix de la meilleure image op FESPACO 1985, gerestaureerd door het KBF in 2016.	30.01	Born in Flames / Lizzie Borden Voorstelling van de op 35 mm gerestaureerde versie van de film, gevolgd door een gesprek via Skype met regisseur Lizzie Borden en militante So Mayer. De film werd bewaard door de Anthology Film Archives met steun voor restauratie van de Hollywood Foreign Press Association en de Film Foundation.	15.01	Voorstelling: Adoration / Fabrice du Welz Vertoning in aanwezigheid van de regisseur.
06.12-02.02	Videograms of a Nation: Europalia Romania Verderzetting van het breed historisch overzichtsprogramma rond de sociale, culturele en politieke veranderingen die Roemenië heeft doorgemaakt. Partner: Europalia Arts Festival Romania	25.12-29.01 CINEMATEK	Les extrêmes se touchent: forme et idéologie dans le cinéma classique hollywoodien Programma dat de klassieke Hollywood cinema als weerspiegeling van het liberale, kapitalistische model onderzoekt. Partner: SCC	10.01-25.02 CINEMATEK	Masterclass Fabrice du Welz & Projection: Alleluia / Fabrice du Welz Vertoning voorafgegaan door een masterclass gegeven door de regisseur, die meer uitleg geeft bij het maakproces van zijn verontrustende en eigenzinnige stijl, gemedereerd door Louis Danvers.
06.01	Projection: La moara cu noroc / Victor Iliu Voorstelling ingeleid door Dominique Nasta (ULB).	08.01	Conférentie in het kader van het programma 'Les extrêmes se touchent' door Jeremi Szaniawski (ULB & Umass Amherst).	10.01	Guy-Marc Hinant Retrospectieve op het werk van de Brusselse regisseur Guy-Marc Hinant. In het kader van: #Age d'Or #MeettheFilmmakers Partners: Brussels Hoofdstedelijk Gewest
16.01	Voorstelling: Meandre / Mircea Săucan Voorstelling voorafgegaan door een gesprek met Dan Nutu (acteur in de film).	13.01	Hollywood face au maccarthysme Conférentie in het kader van het programma 'Les extrêmes se touchent' door Daniel Fairfax (Goethe-Universität Frankfurt).	11.02	Projection: Werken OME & Portretten en kortfilms 1 van Guy-Marc Hinant et Dominique Lohlé Programma van drie kortfilms, ingeleid door regisseur Guy-Marc Hinant.
17.01	Voorstelling: Nunta de piatră / Dan Pita, Mircea Veroiu Voorstelling ingeleid door Dominique Nasta (ULB).				Projections: Images du monde visionnaire / Éric Duvivier, Henri Michaux + Ciguri 99 - Le Dernier chaman / Raymonde Carasco Ingeleid door Lea Petrikova (FAMU, Praag), onderzoekster aan het Sandoz filmarchief en door Régis Hébraud, filmmaker.
27.01	Voorstelling: Asphalt Tango / Nae Caranfil Voorstelling voorafgegaan door een gesprek met Nae Caranfil (regisseur van de film).			10.01-18.02 STUDIO AGNÈS VARDA	Carte blanche Fabrice du Welz Selectie van films gekozen door regisseur Fabrice du Welz naar aanleiding van de retrospectieve op zijn werk.
01.02	Projection: Eruptia / Liviu Ciulei Voorstelling ingeleid door Thomas Ciulei (regisseur en zoon van Liviu Ciulei, regisseur van de film).			12.01-09.02 STUDIO AGNÈS VARDA	Brussels Jazz festival Presentatie van de documentaire <i>Bring it to the people: The film about the Brussels Jazz Orchestra</i> naar aanleiding van het Brussels Jazz Festival. De voorstelling van 12.01 vond plaats in aanwezigheid van Guy Fellemans, de regisseur, en Frank Vaganee, de orkestleider. Partner: Brussels Jazz Festival
02.02	Projection: S-a furat o bombă / Ion Popescu-Gopo Voorstelling ingeleid door Andrei Tanasescu (curator Europalia Film Program).			07.02-8.02 STUDIO AGNÈS VARDA	Piano Days Ter gelegenheid van de Piano Days worden voorstellingen van <i>Das Cabinet des Dr. Caligari</i> en <i>Metropolis</i> georganiseerd, begeleid op piano.

2.1 De filmprogrammatie

2.1.3 Overzicht activiteiten (vervolg)

01.03-17.05 CINEMATEK	Maggie Smith Retrospectieve op de carrière van de Britse actrice.
24.01 CINEMATEK	Magic Lanterns and Colonial Instruction: Spaces of Civic Education in the British Empire + Voorstelling: Aphasia / Jelena Jureša In het kader van het onderzoek naar de toverlantaarn als propaganda-instrument van kolonialen en missionarissen, focussen onderzoekster Gabriëlle Moser en kunstenaar Jelena Jureša op de rol van de (koloniale) fotografie en film in de constructie en het verhullen van koloniale ideeën. De lezing van Gabriëlle Moser wordt gevolgd door de film Aphasia . Partner: B-Magic
01.03-31.05 CINEMATEK	In Memoriam 2019 Filmprogramma ter herinnering van personen uit de filmwereld die overleden zijn in 2019.
02.03-13.05 STUDIO AGNÈS VARDA	Bloed aan de tanden Cyclus rond het thema van de vampier, met een selectie totaal verschillende films.
03.03-23.05 STUDIO AGNÈS VARDA	Duitse cinema van de 21ste eeuw Selectie films die de kracht van de recente Duitse cinema tonen.
03.03-30.04 STUDIO AGNÈS VARDA	Rainer Werner Fassbinder Eerbetoen aan Rainer Werner Fassbinder, ter gelegenheid van het Duitsland-seizoen georganiseerd door Flagey.
04.03 CINEMATEK	Where is Cinema? / Book Launch Anouk De Clercq Lancering van het boek Where is cinema? van artieste en cineaste Anouk De Clercq, een boek over filminitiatieven over de hele wereld. Partner: August Orts
05.03-14.05 CINEMATEK	Mack Sennett & Charley Chase Focus op deze twee grondleggers van de Amerikaanse komische cinema.
05.03-05.05 CINEMATEK	Offscreen 2020: Time-travel Ter gelegenheid van de 13e editie stelden CINEMATEK en het Offscreen Film Festival een uitgebreide selectie films over tijdreizen samen. Partner: Offscreen Film Festival
06.03-17.03 CINEMATEK	Chanson et cinéma: nouvelles approches Educatief programma dat onderzoekt hoe muzieknnummers kunnen bijdragen tot de emotionele lading van een film. Partners: SCC, KU Leuven, ULB
06.03 CINEMATEK	La Chanson-cristal dans le cinéma contemporain Conferentie door Phil Powrie (University of Surrey) gevolgd door de voorstelling van Cléo de 5 à 7 / Agnès Varda .

12.03 sluiting CINEMATEK & Studio Agnès Varda

Op 12.03 werd besloten om de zalen van CINEMATEK te sluiten in de strijd tegen het coronavirus. Het programma voor de maanden maart-april-mei was net van start gegaan. Dit overzicht vestigt de aandacht op de samenwerkingen die CINEMATEK voorzien had met verschillende partners.

Op 14.03 zou naar aanleiding van Museum Night Fever de tentoonstelling *The Fluid Computer* van Floris Vanhoof openen. De tentoonstelling was later op het jaar te bezoeken (01.07-04.10) in het kader van het Âge d'Or programma.

Het Offscreen film festival liep nog op het moment van de sluiting, 7 voorstellingen met introductie werden geannuleerd. De Our Story-voorstellingen van maart, april en mei die georganiseerd worden in samenwerking met Pink Screens konden niet doorgaan, net als de avant-premières die in Flagey werden georganiseerd met Film Fest Gent On Tour.

Het Âge d'Or-programma rond Michel Fano zou op 26.03 gestart zijn in aanwezigheid van de componist en ook de ontmoeting met Kevin Jerome Everson op 06.04 werd afgelast. Kevin Jerome Everson gaf wel een uitgebreid interview dat gepubliceerd werd in de brochure van 09-10-11.2020 en in overleg met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kon een alternatief Âge d'Or programma voorzien worden later op het jaar. Ook het Punto de Vista-weekend, een co-productie met het gelijknamige festival in Pamplona, kon niet doorgaan. We hopen snel een nieuwe editie te kunnen organiseren in samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijk gewest, Institut français, l'Ambassade de France en Belgique, Alliance française, Goethe Instituut, l'Ambassade du Canada, Centre du Film sur l'art en Courtisane festival.

Er moesten ook een aantal educatieve evenementen afgelast worden. In samenwerking met SCC waren nog twee evenementen in de Close up-reeks voorzien (23.03 & 30.03) en ook het programma *So Bad it's Great!* (01.05-29.05) kon niet doorgaan. In samenwerking met het B-Magic-project zou het weekend van 15-16.05 in het teken van de toverlantaarn staan met *Projecting Pathos: Emotions and the Magic Lantern*. Daaraan hadden het EOS-project, Université Libre de Bruxelles, Université catholique de Louvain, Chaire de recherche du Canada en études cinématographiques & médiatiques en Centre de recherche interuniversitaire sur la littérature et la culture québécoises allemaal meegewerkt.

Ten slotte stonden in de tweede helft van maart, in april en mei nog een 500-tal voorstellingen gepland waaraan de programmatoren en het collectieteam de maanden daarvoor intensief gewerkt hadden.

2.1 De filmprogrammatie

2.1.3 Overzicht activiteiten (vervolg)

01.07-05.08 CINEMATEK	Hommage Chantal Akerman Hommage aan Chantal Akerman ter gelegenheid van de 70 jaar sinds haar geboorte op 06.06.
01.07-04.10 CINEMATEK	EXPO The Fluid Computer / Floris Vanhoof Tentoonstelling van kunstenaar Floris Vanhoof die in dialoog gaat met de collectie objection van het KBF tentoongesteld in de WUNDERKAMMER.
01.09-24.09 CINEMATEK	EXPRMNTL Selectie van experimentele films uit de collectie van het KBF. In het kader van: #Âge d'Or #MeettheFilmmakers Partner: Brussels Hoofdstedelijk Gewest
03.09-08.10 CINEMATEK	Jacques Feyder Retrospectieve van de stomme films van Jacques Feyder, cineast geboren in Elsene en die als een van de eerste Europeanen in Hollywood is gaan filmen.
09.09-29.11 STUDIO AGNÈS VARDA	Rainer Werner Fassbinder Herneming van de retrospectieve Rainer Werner Fassbinder
12.09-30.10 STUDIO AGNÈS VARDA	Best of Herneming van een reeks films die tijdens het vorige seizoen het mooie weer maakten.
27.09 STUDIO AGNÈS VARDA	Voorstelling: Jeanne Dielman, 23 quai du commerce, 1080 Bruxelles / Chantal Akerman Voorstelling van de gerestaureerde versie van de film in aanwezigheid van Marilyn Watelet, van de Fondation Chantal Akerman. Gratis voorstelling naar aanleiding van het Fête de la Fédération Wallonie-Bruxelles. Partner: Fédération Wallonie-Bruxelles
01.10-08.11 CINEMATEK	Kevin Jerome Everson Hommage aan kunstenaar en regisseur Kevin Jerome Everson, in samenwerking met Courtisane. (De regisseur was uitgenodigd in CINEMATEK, maar door Covid werd er een interview op afstand afgenomen dat op het YouTube-kanaal van het KBF gepubliceerd werd). In het kader van: #Âge d'Or #MeettheFilmmakers Partners: Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Courtisane, Stad Gent
01.10 STUDIO AGNÈS VARDA	Voorstelling: Eyes Wide Shut / Stanley Kubrick Voorstelling met introductie door Jeremi Szaniawski. Partner: SCC
02.10-03.10 CINEMATEK	L'art difficile de filmer la danse ge editie van het dansfilmfestival, met dit jaar op het programma: Zwitserland, met films uit de collecties van de Cinémathèque de Berne en uit de collectie van het KBF. Partners: Danscentrumjette, Fédération Wallonie Bruxelles, Red orange productions, VAF, Vlaamse Gemeenschapscommissie, Ville de Bruxelles
07.10 CINEMATEK	Soirée Fonds Myriam Garfunkel Presentatie van Dorothy Vernon of Haddon Hall / Marshall Neilan gerestaureerd door het KBF met de steun van het Myriam Garfunkel Fonds. Hommage aan Lydia Chagoll door Philippe Reynaert en presentatie van de restauratie door Bruno Mestdag, hoofd van het Digilab en van de collectie digitale films van het KBF.
10.10-25.10 CINEMATEK	EXPO : Theatrum Opticum Revived / Eric de Kuypere Tentoonstelling van vier <i>Peeping Boxes</i> van Eric de Kuypere, gerestaureerd en voor het eerst samengebracht in 25 jaar door Zuzanna Rachowska, curator van de tentoonstelling. Dans le cadre de #Âge d'Or / #MeettheFilmmakers Partners: Brussels Hoofdstedelijk Gewest, HO Gent, Howest, KASK Conservatorium, M HKA, Région de Bruxelles Capitale
10.10	Vernissage : Theatrum Opticum Revived Vernissage van de tentoonstelling Theatrum Opticum Revived, met de vertoning van Pink Ulysses in aanwezigheid van regisseur Eric de Kuypere.

26.10 sluiting CINEMATEK & Studio Agnès Varda

CINEMATEK en de Studio Agnès Varda sluiten op 26.10 opnieuw de deuren. Op dat moment staan er nog een 200-tal voorstellingen gepland in het programma 09-10-11.2020. Rekening houdend met de beperkingen opgelegd door corona (een gedeeltelijke zaalbezetting, de moeilijkheid om internationale gasten te ontvangen), was het aantal geplande evenementen al sterk teruggebracht. Desondanks waren er eind oktober en in november nog enkele evenementen gepland in samenwerking met verschillende partners.

Op 05.11 had de nationale release van **Le Lion belge** moeten plaatsvinden in aanwezigheid van de regisseur Nimetulla Parlaku. Het Brussels Art Film Festival, georganiseerd in samenwerking met Centre du Film sur l'art en ISELP, zou op 07.11 het startschot geven aan hun 20e editie, maar die kon helaas niet doorgaan. Ook het programma in samenwerking met Le mois du DOC waarbij een Carte Blanche werd gegeven aan het Centre de l'Audiovisuel à Bruxelles (13.11-28.11) werd afgelast. In het kader van dit programma waren vertoningen van **We Are Not Legends** van Hélène Collin + **Play Me, I'm Yours** van Julia Palmieri + **Il fait nuit dehors** van Caroline Guimbal & Léa Tonnaire voorzien, steeds in aanwezigheid van de regisseuses (14.11).

De inleiding die Wouter Hessels zou geven aan **The General** van Clyde Bruckman & Buster Keaton kon niet doorgaan (19.11), net als de vaste afspraken met Pink Screens in het kader van Our Story (07.11) en met Offscreen in het kader van B tot Z (30.10 & 27.11).

13.11 zou de openingsdatum geweest zijn van de tentoonstelling over Fernand Schirren, muzikant, componist en jarenlang begeleidend pianist van stille films in CINEMATEK. De tentoonstelling zou hebben plaatsgevonden in het kader van het Âge d'Or programma met de steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maar wordt verplaatst naar het moment van heropening in 2021.

2.1 De filmprogrammatie

2.1.3 Overzicht activiteiten (vervolg)

Terugkerende programma's

CINEMATEK	<p>Classics Verzameling van mijlpalen en meesterwerken met mythische personages aan beide kanten van de camera. Referentiepunten in de ontwikkeling van de filmkunst.</p> <p>Voorstelling: Sommaren med Monika / Ingmar Bergman Voorstelling van de film voorafgegaan door een tweetalige inleiding door Wouter Hessels (RITCS).</p> <p>Voorstelling: À bout de souffle / Jean-Luc Godard Voorstelling van de film voorafgegaan door een tweetalige inleiding door Wouter Hessels (RITCS).</p>				
CINEMATEK	<p>Anthologie du cinéma muet Anthologie van de stille film, steeds met pianobegeleiding.</p>				
CINEMATEK	<p>Anthologie libre Een gevarieerde reeks films uit de collectie van het KBF die om diverse redenen slechts zelden in de programmatie terecht komen.</p>				
CINEMATEK	<p>Films de Jadis Het Zilveren Scherm brengt de populaire cinema van de jaren 1930 tot 1980 opnieuw tot leven. Elke donderdag om 15 u.</p>				
CINEMATEK & STUDIO AGNÈS VARDA	<p>Jonge Filmfans Een filmprogramma gericht op jonge filmfans.</p>				
CINEMATEK	<p>Our Story Our Story toont queer- en LGBT-films: klassiekers, onuitgegeven films en miskende parels. Partner: Pink Screens</p>				
CINEMATEK	<p>B à Z Iedere laatste vrijdag van de maand, twee thematisch gelinkte genrefilms opgevoerd uit de donkerste hoeken van de collectie: hilarische B-films, bloedstollende thrillers, gialli, blaxploitation en andere films met een hoek af... twee films voor de prijs van één. Partner: Offscreen Film Festival</p>				
CINEMATEK	<p>Close-up Nieuwe reeks van filmlessen die een essentieel element van de beeldtaal van film verbinden met een film die door de jaren heen een klassieker is geworden. Deze reeks vernieuwt de reeks 'Fragments pour une mémoire cinématographique' die al meer dan 15 jaar loopt. Partners: SCC, Fédération Wallonie-Bruxelles</p>	CINEMATEK			
	<p>De l'élasticité du temps: ralenti et accélérés Conferentie door Muriel Andrin (ULB).</p>	03.02			
	<p>Écrire l'espace et cadrer le lieu: enjeux esthétiques Conferentie door Laurent Vanlaire (ULB).</p>	10.02			
	<p>Splendeurs et contraintes du Technicolor Conferentie door Muriel Andrin (ULB).</p>	17.02			
	<p>L'investissement dramaturgique de la lumière Conferentie door Laurent Vanlaire (ULB).</p>	24.02			
	<p>De l'allégorie comme principe de montage Conferentie door Laurent Vanlaire (ULB).</p>	02.03			
	<p>Le split screen, entre perspectives et saturations Conferentie door Laurent Vanlaire (ULB).</p>	09.03			
STUDIO AGNÈS VARDA	<p>Nationale releases Sorties nationales de films inédits, avec une préférence pour les œuvres atypiques ou issues de cinématographies peu courantes.</p>				
	<p>Voorstelling: Honeymoon / Henri Van Lierde Vertoning in aanwezigheid van de regisseur.</p>	13.01			
	<p>Voorstelling: Good Favour / Rebecca Daly Avant-première in aanwezigheid van acteur Vincent Romeo.</p>	02.03			
	<p>Voorstelling: Qu'est-ce que je fais là ? / Paule Muxel, Bertrand de Solliers Avant-première in aanwezigheid van productrice Marie Kervyn.</p>	02.03			
	<p>Voorstelling: Qu'est-ce que je fais là / Paule Muxel, Bertrand de Solliers Voorstelling gevolgd door een debat in aanwezigheid van de regisseurs en dokter Gérard Deschietere.</p>	30.09			
STUDIO AGNÈS VARDA	<p>Ciné club Studio Agnès Varda Achtste jaargang van de Ciné club Studio Agnès Varda. De films worden geselecteerd en omkaderd door Patrick Duynslaegher, in het Nederlands, en Hugues Dayez, in het Frans.</p>				
STUDIO AGNÈS VARDA	<p>Les quatre saisons de Cinergie Programma van Belgische kortfilms die vertoond worden in aanwezigheid van regisseurs en producers. Partner: Cinergie</p>				
	<p>Cinéma en atelier : Zorobabel Kortfilms geproduceerd door Zorobabel. Voorstelling in aanwezigheid van Anton Henne, pedagogisch verantwoordelijke, en Delphine Renard, productrice.</p>	13.02			
	<p>Cinéma en Atelier : Atelier Graphoui Vier kortfilms afkomstig uit het atelier Graphoui, collectief van filmmakers opgericht in 1979. In aanwezigheid van Jacques Faton, regisseur en producer, Marie Vella, regisseuse en Ellen Meiresonne, productrice.</p>	08.10			
STUDIO AGNÈS VARDA	<p>Film Fest Gent on Tour Een vertoning per maand, van september tot juni, van een nationale avant-première geselecteerd door Film Fest Gent Partner: Film Fest Gent</p>				
	<p>Voorstelling: Richard Jewell / Clint Eastwood Avant-première van de film</p>	21.01			
	<p>Voorstelling: Dark Waters / Todd Haynes Avant-première van de film</p>	18.02			
STUDIO AGNÈS VARDA	<p>Gerestaureerde versies Heruitgave van filmklassiekers in gerestaureerde versie.</p>				

2.2 Educatie

Voor educatieve activiteiten werkt het KBF structureel samen met twee educatieve partners: CINEA, de Vlaamse dienst voor filmcultuur en SCC, *le Service de Culture Cinématographique*. Het gaat om twee aparte vzw's, met een eigen karakter en een eigen doelpubliek, die in de kantoren van het KBF gevestigd zijn en zeer nauw samenwerken met het programmatieteam.

Daarnaast heeft het KBF één medewerkster in dienst die de educatieve activiteiten verzorgt en verder biedt CINEMATEK ook geleide bezoeken aan.

	2020	2019
geleide bezoeken	21	60
activiteiten in CINEMATEK	24	74
activiteiten in klassen	14	5
activiteiten in klassen (langetermijn projecten met SCC)	12	47

2.2.1 Geleide bezoeken

De geleide bezoeken in CINEMATEK vinden plaats in het Nederlands, Frans of Engels en laten de bezoekers kennismaken met CINEMATEK en de geschiedenis van de film, o.a. door een bezoek aan de WUNDERKAMMER – het rariteitenkabinet – en door de projectie van een stille film. In 2020 heeft CINEMATEK 21 groepen ontvangen voor een rondleiding.

2.2.2 Samenwerking met SCC

SCC biedt verschillende educatieve activiteiten aan, zowel voor een jong publiek als voor volwassenen. Het KBF en SCC werken samen in verschillende internationale projecten zoals CINARTS et *le Cinéma 100 ans de Jeunesse* en er worden verschillende activiteiten in België georganiseerd.

Workshops en schoolvoorstellingen

In samenwerking bieden het KBF en SSC een educatief programma in het Frans aan voor leerlingen van het lager en middelbaar onderwijs en voor verenigingen, hetzij in CINEMATEK of in de klas. Het KBF werkt ook mee aan de langetermijnprojecten van het SCC die plaatsvinden doorheen het schooljaar.

Activiteiten in CINEMATEK

Atelier du pré-ciné | lagere school | 120'
Atelier drôles d'effets | lagere school | 120'
Écouter les images | lagere school | 120'
Filmvoorstellingen voor scholen

Activiteiten in de klas

Initiation au cinéma d'animation | lagere school | 100'
Atelier Jeu d'acteur.trice | lager - middelbaar | 100'
De la case à l'écran | middelbaar | 100'
Au temps des colonies | middelbaar 5-6 | 100'

In september 2020 werd een nieuwe workshop uitgewerkt rond koloniale cinema. De workshop had succes bij de leerkrachten, hoewel er in de scholen nog veel beperkingen waren door de coronacrisis. Het schoolaanbod werd aangepast om ook buiten de muren van CINEMATEK workshops te kunnen aanbieden. Toch werden de meeste filmvoorstellingen voor scholen geannuleerd tijdens de eerste lockdown in maart, omdat schoolexcursies niet langer waren toegestaan.

In 2020 vonden er 24 workshops plaats in CINEMATEK en 26 in de klas.

2.2 Educatie

2.2.2 Samenwerking met SCC (vervolg)

Educatieve programma's

Het programmatieteam van het KBF en SCC werken intensief samen bij de organisatie van lezingen, seminaries en conferenties in CINEMATEK. In 2020 organiseerden ze de conferenties 'Genres hollywoodiens, allégories et idéologie' van Jeremi Szaniawski (08.01) en 'Anticommuniste ou anticapitaliste ? Hollywood face au maccarthysme' door Daniel Fairfax (13.01) en verder zes lezingen in het programma Close up gewijd aan de beeldtaal van de cinema (3.02-09.03), de lezing 'La chanson-cristal dans le cinéma contemporain' door Phil Powrie (06.03) en een inleiding tot de gerestaureerde versie van **Eyes Wide Shut** van Stanley Kubrick, ook door Jeremi Szaniawski (01.10).

Toch zijn er ook hier evenementen geannuleerd: de conferenties 'Plaisirs coupables: les joies du (très) mauvais cinéma' door Jeremi Szaniawski (06.05) en 'Le miroir aux démons : imitation et répétition dans le cinéma bis italien' door Michael Cramer (11.05) en ook een onderzoeksdag voor doctoraatsstudenten, georganiseerd in samenwerking met de ULB (29.10).

Naast deze educatieve evenementen organiseert SCC samen met het KBF ook een terugkerend programma, de Jonge Filmfans, vertoond in CINEMATEK en Studio Agnès Varda. Dit programma biedt films voor een jong publiek, waarin de geschiedenis van de film vanuit een originele invalshoek wordt belicht.

2.2.3 Samenwerking met CINEA

CINEA, de Vlaamse Dienst voor Filmcultuur, richt zich tot (jong)volwassenen en organiseert het Classics Restored Festival (06.03-08.03) in Gent en Kortrijk, de Young Critics Workshops tijdens het MOOOV festival (online, 21.04-04.05) en Film Fest Gent (13-24.10) en ook het Shhh, een festival voor stomme film in Oostende (11-13.09). Op zijn site presenteert CINEA artikels over film in de reeksen 'Photogénie' en 'Anatomie van de film'.

CINEA organiseert ook het Zomerfilmcollege in samenwerking met het KBF en De Cinema - de filmwerking van het M HKA in Antwerpen. Het Zomerfilmcollege wordt georganiseerd door CINEA, projecteert films uit de collectie van het KBF en vindt normaal plaats in De Cinema, maar moest in 2020 geannuleerd worden. Toch vonden er nog 48 voorstellingen plaats in De Cinema met films uit de collectie van het KBF, waaraan 1.310 bezoekers deelnamen.

2.3 Communicatie

De communicatiedienst van het KBF informeert het publiek en de pers over de werking van de instelling en over alle activiteiten, o.a. in CINEMATEK en Studio Agnès Varda.

In 2020 paste de communicatie zich aan aan de coronacrisis om het publiek op de hoogte te brengen over de maatregelen die in CINEMATEK van kracht waren en over het alternatief aanbod dat beschikbaar was, zoals de onlinevertoning van stomme films met live pianobegeleiding en het aanbod van gerestaureerde films die beschikbaar zijn op video-on-demand-platformen, op YouTube of in de webwinkel.

	2020	2019	
Driemaandelijke brochure	310	294	abonnees
Newsletter	6014	3650	abonnees

Sociale media	2020	2019	
Facebook	40542	37000	volgers
Instagram	7878	5260	abonnees
Twitter	4563	4110	volgers
YouTube	223290	90000	views (totaal)

2.3.1 Initiatieven wegens corona

Na de sluiting van de filmzalen lanceerde het KBF twee online initiatieven rond de stomme film: stomme films die live werden begeleid door CINEMATEK-pianisten (via Facebook Live) en een oproep aan muzikanten om zelf een stomme film muzikaal te begeleiden.

Stomme films met live pianobegeleiding

Normaal vertoont CINEMATEK meerdere keren per week stomme films met live piano-begeleiding, een aanbod dat uniek is in de wereld. Het performatieve aspect geeft een evenementieel karakter aan elke vertoning. Het idee om stomme films - uit de collectie - online te vertonen met live pianobegeleiding sluit dan ook aan bij het DNA van CINEMATEK en was

een groot succes. Het project ging op 07.04 van start en bereikte via 21 vertoningen in totaal bijna 200.000 mensen. Andere filmarchieven hebben soortgelijke initiatieven genomen en op 18.06 werd Still Mostly Lost georganiseerd in samenwerking met de Library of Congress in de Verenigde Staten. Tijdens de voorstelling werden films vertoond waarvan de titel, de regisseur, het jaar, ... onbekend zijn, in de hoop de identificatie ervan mogelijk te maken.

#cinematekbecreative

#cinematekbecreative, een oproep aan muzikanten om zelf een stomme film muzikaal te begeleiden heeft bijgedragen tot het succes van het YouTube-kanaal van CINEMATEK dit jaar.

2.3.2 Communicatiemiddelen

De driemaandelijke brochure

De brochure van CINEMATEK bevat normaal de volledige driemaandelijke programmering van CINEMATEK en Studio Agnès Varda. De publicatie van deze brochure werd doorheen het jaar aangepast. Terwijl de brochure voor de periode 03-04-05.2020 in de gebruikelijke vorm is verschenen, d.w.z. met een oplage van 17.000 exemplaren, is de brochure voor de periode 06-07-08.2020 vervangen door een speciale uitgave van 5.000 exemplaren, in kleur. Deze uitgave presenteerde o.a. artikels over Chantal Akerman en het werk op de collecties van het KBF in de

plaats van het filmprogramma en bevatte publiciteit ter ondersteuning van de publicatiekosten. De programmering voor de maanden juli en augustus werd afzonderlijk gepubliceerd op een plooi kalender. Voor de editie van 09-10-11.2020 werd opnieuw een klassieke brochure met programma samengesteld, met een oplage van 10.000 exemplaren. De brochure van december werd geannuleerd, omdat de vooruitzichten voor de heropening van de filmzalen weinig positiefs voorspelden.

2.3 Communicatie

2.3.2 Communicatiemiddelen (vervolg)

De website

De website, cinematek.be, speelt een belangrijke rol in de communicatie over het filmprogramma van CINEMATEK en Studio Agnès Varda, maar is ook van belang voor de ticketverkoop, de toegang tot de bibliotheekcatalogus en verdere informatie over de activiteiten van de KBF.

Sociale media

Facebook, Instagram, Twitter

Meestal gebruikt de communicatiedienst Facebook, Instagram en Twitter om het publiek te informeren over de programma's en evenementen in CINEMATEK en Studio Agnès Varda. Dit jaar hebben de vertoningen van stille films met live pianobegeleiding de Facebook-pagina een ander karakter gegeven, aangezien deze zo eerder als een distributieplatform gebruikt werd dan als communicatieplatform over de activiteiten.

Newsletter

De nieuwsbrief informeert het publiek via e-mail over de activiteiten in CINEMATEK en Studio Agnès Varda. Hij was dit jaar een belangrijk communicatiemiddel over de aanpassingen wegens het coronavirus. In 2020 werden 28 nieuwsbrieven verzonden. Elke maand schrijven er zich nieuwe abonnees in voor de nieuwsbrief en dat in alle leeftijdscategorieën vanaf 25 jaar.

Begin 2020 steeg de onlineverkoop van de tickets opnieuw, in navolging van de stijgende trend van de laatste jaren. In januari en februari was de online ticketverkoop goed voor 17,5% van de totale verkoop, tegenover 15% voor heel 2019.

YouTube

Via het YouTube-kanaal CINEMATEKfilms biedt het KBF gedigitaliseerde films uit de collectie aan maar ook opnames van interviews met gasten en teasers van gerestaureerde films. In 2020 trok het kanaal erg veel bezoekers, met 131.480 nieuwe views, goed voor 339.109 bekeken minuten (235,5 dagen). Dat is meer dan het dubbele van het totale aantal views en bekeken minuten in de periode sinds de oprichting van het kanaal in 2013 tot eind 2019.

Pers

In 2020 werd het KBF meer dan 200 keer in de pers vermeld. Het ging voornamelijk om vermeldingen in de geschreven pers en enkele in audiovisuele media. De aandacht voor CINEMATEK in de Nederlandstalige en Franstalige pers is evenwichtig verdeeld.

2.3.3 Marktonderzoek

In 2020 werkte de communicatiedienst twee enquêtes uit met studenten van de VUB en AP Hogeschool Antwerpen. Uit deze enquêtes bleek dat CINEMATEK een stevige reputatie heeft, maar dat er buiten Brussel nog ontwikkelingspotentieel is. Op de vraag naar concepten waarmee CINEMATEK het vaakst geassocieerd wordt, waren de antwoorden (in afnemende volgorde):

1. Filmbeleving	4. Restaureren van films	7. Lezingen over films	10. Bibliotheek
2. Cinemazaal	5. Filmeducatie	8. Ontmoetingen met filmmakers	11. Dvd's
3. Bewaren van films	6. Stomme film met pianobegeleiding	9. Publicaties	12. Tentoonstelling

Verder gaven de respondenten die CINEMATEK hadden bezocht aan dat zij zowel met de filmvoorstellingen, als met de WUNDERKAMMER vertrouwd zijn.

De communicatiedienst houdt rekening met deze resultaten bij de ontwikkeling van het communicatieplan voor de komende jaren.

3. BEHEER EN ONDERSTEUNENDE DIENSTEN

3.1 Bestuur

Het Koninklijk Belgisch Filmarchief is een Stichting van Openbaar nut en wordt statutair bestuurd door de Raad van Bestuur. De bestuurders kiezen uit hun midden een aantal bestuurders die het Bureau vormen. Het Bureau vertegenwoordigt de Raad van Bestuur conform de statuten.

Aan het hoofd van de instelling staat een conservator die het lopend beheer in handen heeft en samen met de operationeel directrice het directiecomité vormt. De conservator bekleedt een mandaat voor een periode van 6 jaar. Op 7 oktober benoemde de Raad van Bestuur Tomas Leyers unaniem als nieuwe conservator.

Hij volgde Nicola Mazzanti op. Nicola Mazzanti was conservator van het KBF sinds 2012, creëerde onder meer het Digilab, dat onder zijn toezicht verschillende nationale en internationale restauraties uitvoerde, en bouwde het digitale luik van de collectiewerking uit.

Samenstelling Raad van Bestuur

In 2020 liep het mandaat van 17 bestuurders af. Eén bestuurder besloot zijn mandaat ter beschikking te stellen. De mandaten van de 16 andere bestuurders werden hernieuwd.

De huidige samenstelling van de Raad van Bestuur:

Eric De Keuleneer	Olivier Collon	Thierry Knauff	Matthias Schoenaerts
Stijn Coninx	Dan Cukier	Harry Kümel	Henri Simons
Jacqueline Aubenas	Luc Dardenne	Joachim Lafosse	Fien Troch
Martine Barbé	Eric de Kuyper	Jean-Luc Outers	Jaco Van Dormael
Alain Berenboom	Catherine Delvaux	Caroline Pauwels	Lucas Vander Taelen
Alain Berliner	Pierre Drouot	Patrick Quinet	Grace Winter
Karin Beyens	Paul Dujardin	Philippe Reynaert	Els Witte
Christine Boël	Patrick Duynslaegher	Henri Roanne	
Jeanne Brunfaut	Geoffrey Enthoven	Michael R Roskam	

In 2020 verloor de Raad van Bestuur twee van zijn leden die zich sinds jaren engageerden voor het KBF, Marion Hänsel en Robbe De Hert. De Raad van Bestuur betreurt hun overlijden en drukt zijn dankbaarheid uit voor hun jarenlange inzet en hun gewaardeerde contributie aan de Belgische cinema.

3.2 Personeel

3.2.1 Verloning, welzijn, corona

Verloning personeel

De volgende Paritaire Comit es zijn van toepassing op de werknemers: 329.03 (50 werknemers) en 303.03 (6 werknemers).

Binnen PC 329.03 en 303.03 zijn geen barema's uitgewerkt. In de stappen die gezet worden om het personeel van het KBF volgens barema's te verlonen, heeft de vakbondsafvaardiging zich akkoord verklaard om de barema's die van toepassing zijn in PC 303.01 – hetzelfde paritair comité maar een andere subsector, Vlaanderen – toe te passen en om voor het kader de barema's van 319.01 toe te passen. Momenteel zijn er geen barema's toegepast, wat inhoudt dat het personeel onderbetaald is ten opzichte van de barema's die van toepassing zijn in de subsector Vlaanderen.

Welzijn personeel

Interne preventieadviseur

Een nieuwe interne preventieadviseur werd aangesteld na interne selectie.

Rechtstreekse participatie van werknemers inzake welzijn

Aangezien het KBF minder dan 50 VTE telde tijdens de referentieperiode werd de rechtstreekse participatie van de werknemers georganiseerd in plaats van de oprichting van een comité voor preventie en bescherming op het werk. Hierbij voert de vakbondsafvaardiging de taken uit van het comité voor preventie en bescherming op het werk. Sinds februari worden maandelijkse vergaderingen inzake het welzijn van het personeel georganiseerd.

Globaal preventieplan

In samenwerking met de externe preventieadviseur heeft het KBF een risicoanalyse uitgevoerd en werkt het aan een globaal preventieplan. De uitwerking van het globaal preventieplan heeft vertraging opgelopen door het implementeren van de coronaregelgeving.

Wijziging werksituatie wegens corona

Door de maatregelen tegen het coronavirus zagen alle werknemers van het KBF hun werksituatie gewijzigd. Een deel van de werknemers kon van thuis werken of kon – na het doorvoeren van enkele maatregelen – de normale activiteiten verder zetten.

Toch zijn er ook heel wat werknemers die hun activiteiten niet konden verderzetten, in het bijzonder de projectionisten en het personeel dat instaat voor het onthaal van de bezoekers in CINEMATEK. Zij vielen terug op de tijdelijke werkloosheid door de coronacrisis.

Het KBF ondersteunde het personeel op verschillende manieren.

Alternatieve tewerkstelling

Hoewel de federale regering de tijdelijke werkloosheid door de coronacrisis voorzien heeft, zette het KBF zich in om alle werknemers de mogelijkheid te bieden aan de slag te blijven. In samenwerking met de verschillende diensthoofden werd een lijst van alternatieve taken uitgewerkt die binnen de restrictieve coronamaatregelen uitgevoerd konden worden. Het ging daarbij voornamelijk om werk op de collectie.

Premie voor werknemers in tijdelijke werkloosheid

Om werknemers te ondersteunen die toch in tijdelijke werkloosheid zijn en hun inkomen daardoor verminderd zien, besloot het KBF in april om hen een premie toe te kennen.

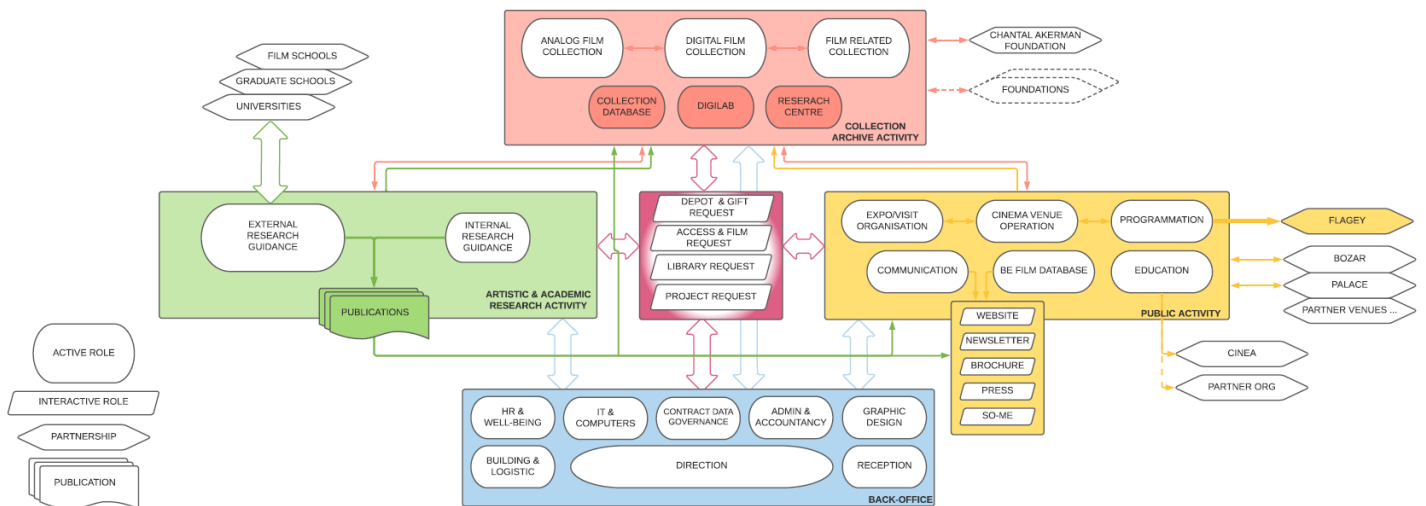
Tegemoetkoming in de kosten van thuiswerk

Voor werknemers die van thuis uit werkten, besloot het KBF in juli om een tegemoetkoming te voorzien om de kosten voor thuiswerk te dekken, conform de wetgeving.

3.2 Personeel

3.2.1 Organigram

In december 2020, nam het KBF, na goedkeuring door de Raad van Bestuur, een nieuw organigram in gebruik. Belangrijk daarbij is de oprichting van een wetenschappelijk onderzoeksdepartement. Het KBF wil zo het onderzoek dat rond en op basis van de collectie gevoerd wordt en de samenwerkingsverbanden met (inter)nationale onderzoekspartners formeel inbedden in de werking.

3.2 Personeel

3.2.1 Overzicht 31.12.2020

	Totaal		Vrouwen		Mannen	
	Personen	VTE	Personen	VTE	Personen	VTE
Totaal	56	46,79	23	19,01	33	27,78
Directie	3	2,5	2	1,5	1	1
Conservator	1	1	-	-	1	1
Adjunct-directrice	1	0,5	1	0,5	-	-
Operationeel directrice	1	1	1	1	-	-
Collecties	23	20,07	9	7,74	14	12,33
Film: analoog	12	10,87	5	4,84	7	6,03
Verantwoordelijke analoge film	1	1	1	1	-	-
Medewerker analoge film	8	7,34	2	1,84	6	5,5
Medewerker access & print traffic	1	1	1	1	-	-
Print manager	1	1	1	1	-	-
Chauffeur	1	0,53	-	-	1	0,53
Film: digitaal	3	2,8	-	-	3	2,8
Verantwoordelijke digitale film	1	1	-	-	1	1
Medewerker Digilab	2	1,8	-	-	2	1,8
Film related collections	6	4,4	3	1,9	3	2,5
Verantwoordelijke film related collections	1	1	-	-	1	1
Medewerker documentatiecentrum	3	2,1	2	1,6	1	0,5
Bibliothecharis	1	1	-	-	1	1
Medewerker filmobjecten	1	0,3	1	0,3	-	-
Valorisatie en distributie	2	2	1	1	1	1
Verantwoordelijke decentralisatie	1	1	1	1	-	-
Medewerker dvd	1	1	-	-	1	1
Publieke activiteiten	19	13,72	7	4,77	12	8,95
Programmatie	5	4,8	1	1	4	3,8
Programmatior	5	4,8	1	1	4	3,8
CINEMATEK	13	8,12	5	2,97	8	5,15
Verantwoordelijke personeel CINEMATEK	1	1	1	1	-	-
Onthaal CINEMATEK & projectionisten	12	7,12	4	1,97	8	5,15
Educatie	1	0,8	1	0,8	-	-
Educatrice	1	0,8	1	0,8	-	-
Ondersteunende diensten	9	9	4	4	5	5
Digitale strategie en innovatie	2	2	-	-	2	2
Verantwoordelijke digitale strategie en innovatie	1	1	-	-	1	1
Medewerker IT	1	1	-	-	1	1
Finances et administration	5	5	4	4	1	1
Medewerker onthaal	1	1	1	1	-	-
Medewerker personeel	1	1	1	1	-	-
Financieel verantwoordelijke	1	1	1	1	-	-
Boekhouder	1	1	1	1	-	-
Medewerker secretariaat	1	1	-	-	1	1
Communicatie en pers	2	2	-	-	2	2
Verantwoordelijke communicatie en pers	1	1	-	-	1	1
Grafisch ontwerper	1	1	-	-	1	1
Vervangingscontracten	2	1,5	1	1	1	0,5

Eind 2020 telde het KBF 56 werknemers die 46,79 VTE representeren. Daarnaast engageerden zich in de loop van het jaar 11 vrijwilligers, 5 stagiairs en 1 studente. 1 werknemer is op pensioen gegaan, 3 werknemers verlieten het KBF en 2 vervangingscontracten liepen op hun einde. 3 werknemers werden structureel aangenomen en 2 werknemers werden aangenomen voor een beperkte duur omwille van een vervanging voor langdurige afwezigheid.

3.3 Digitale strategie en innovatie

3.3.1 Investerings

Het KBF was zich er begin 2020 erg van bewust dat bepaalde hardware- en softwarevoorzieningen dringend aan vervanging toe waren. Dankzij de verhoging van de structurele subsidie en de steun van verschillende partners konden door gerichte investeringen een aantal belangrijke vernieuwingen doorgevoerd worden.

Aankoop nieuwe filmscanner

Met de steun van de Nationale Loterij heeft het KBF de Nova Spinner S aangekocht voor het Digilab. Het gaat om een next generation 4K filmscanner voor 16 en 35 mm films. De huidige filmscanners (Spirit en Northlight) moeten vervangen worden omdat het onderhoud ervan niet meer wordt ondersteund. Het Digilab zal de scanner in de lente van 2021 in gebruik nemen.

Restauratiesoftware en -workstations

Met de steun van DIGIT-04, het digitaliseringsprogramma van Belpo heeft het KBF drie nieuwe state-of-the-art workstations aangekocht, samen met de softwaresuite van de restauratie-software Diamant.

LTO-8 : lange termijnbewaring

Met de steun van DIGIT-04 heeft het KBF de beschikbare serverruimte voor langetermijnbewaring uitgebreid. Daarnaast worden alle digitale films vanaf 2020 ook op LTO-8 tapes bewaard (die meer opslagruimte hebben en veiliger zijn ten opzichte van de LTO-6 tapes die eerder in gebruik waren). Het KBF voorziet in 2021 de migratie van alle bestaande LTO-6 tapes naar LTO-8 tapes en houdt rekening met de noodzaak om op lange termijn naar LTO-10 te migreren.

Diascanner voor het fotoarchief

Met de ondersteuning van Belpo heeft het KBF een diascanner aangekocht voor het digitaliseren van de dia's in het fotoarchief, in hoge resolutie.

Laptops voor het personeel

Het KBF investeerde in nieuwe laptops voor alle personeelsleden die regelmatig een computer nodig hebben voor hun activiteiten. Deze aankopen gebeurden niet alleen omwille van het feit dat de computers van verschillende personeelsleden ernstig verouderd waren, maar ook door het verplicht thuiswerk tijdens de Covid-crisis was het absoluut noodzakelijk het personeel van het juiste materiaal te voorzien.

Vernieuwd ticketsysteem

Met een bijdrage van visit.brussels, heeft het KBF een nieuw ticketsysteem kunnen aankopen (Ticketmatic) dat bezoekers toelaat op een makkelijke en klantvriendelijke manier tickets aan te kopen voor vertoningen en events. Daarbij horen nieuwe ticketprinters en mobiele barcode-scanners die, in het kader van corona, het fysiek contact tussen de bezoekers en het onthaalpersoneel beperken. Het vernieuwde ticketsysteem wordt in 2021 in gebruik genomen.

Vernieuwde webshop CINEMATEK

De webshop waar het publiek o.a. dvd's en cadeaubonnen kan kopen, werd vervangen door een nieuwe en meer functionele e-commerce site gebaseerd op het Shopify-platform.

3.3.2 Digitale ondersteuning Covid

De afdeling Digitale strategie en innovatie heeft in 2020 snel en vindingrijk moeten reageren om oplossingen te vinden voor de uitdagingen die Covid met zich meebracht.

De afdeling voorzag, naast de aankoop van nieuwe laptops voor het personeel, VPN-verbindingen met de kantoren en het collectiecentrum om werk op afstand mogelijk te maken. Ze zette een project op om het raadplegen en samenwerken op documenten op afstand te vergemakkelijken en ze zorgde voor de technische uitvoering en ondersteuning van de 21 stomme filmvertoningen met pianobegeleiding (via Facebook Live).

3.4 Financieel

Algemeen

Het KBF heeft als doel : een verzameling films aan te leggen en te bewaren die een blijvend esthetisch, technisch, sociaal of historisch belang hebben ; zoveel mogelijk documentatie over de filmkunst bijeen te brengen ; de raadpleging en verspreiding met wetenschappelijk, artistiek of pedagogisch doel van deze films en documenten te verzekeren ; de cultuur, de kennis en de verbetering van cinema en televisie te bevorderen.

Om deze missie te realiseren ontvangt het KBF een subsidie van de Programmatorische Federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid (BELSPO). De inkomsten van het KBF bestaan hoofdzakelijk uit deze subsidies. Het KBF wordt daarnaast ook gesteund door de Nationale Loterij en haar spelers. Het ontvangt verder ook verschillende projectgebonden subsidies.

Het KBF genereert eigen inkomsten via publiekswerking, waaronder de filmvertoningen. In 2020 daalden deze inkomsten sterk, van 656k euro naar 456k euro, omwille van het stopzetten van de publiekswerking wegens Covid. Door deze sluiting daalde eveneens de personeelskosten voor de projectionisten en het onthaalpersoneel van 160k euro naar 90k euro.

De werkmiddelen van het KBF worden verdeeld over de activiteitencentra (zie ook organigram, p. 22). Daarbij eist operationele werking van het KBF een groot deel van de beschikbare middelen op. Dit is noodzakelijk om in de meest elementaire behoeften van de

dagelijkse werking te voorzien: energiekosten, onderhoudscontracten, beveiliging, klimatisering, administratie, verzekeringen, frankering, telefonie, training van het personeel, uitbestedingen aan derden o.a. voor herstellingen en onderhoud van de infrastructuur. Het gaat hier om wat hoogstnodig is om de collectie in de best mogelijke omstandigheden te bewaren.

Om het hoofd te bieden aan de hoge kosten en de meest noodzakelijke investeringen mogelijk te maken werd bij Koninklijk Besluit van 26 juni 2020 een eerste bijkomende structurele subsidie toegekend door de federale overheid van 250.000 euro. Dit betekende een stijging naar 2.662k euro. Hiervan is 100k euro voorzien voor de afbetaling van een lening aangegaan bij het Federaal Agentschap van de Schuld. Het huidige budget is ontoerijkend om in de toekomst het Filmarchief volwaardig en optimaal te kunnen beheren en het internationale potentieel van dit werelderfgoed voldoende verder te kunnen ontwikkelen.

Jaarrekening

Het Koninklijk Filmarchief legt de jaarrekening neer na goedgekeurd door de Raad van Bestuur. De jaarrekening 2020 werd goedgekeurd op 10 maart 2021 en kan worden geconsulteerd via de Nationale Bank van België en de Kruispuntbank van Ondernemingen.

3.5 Huisvesting

De huidige situatie

De activiteiten van het KBF zijn verspreid over zes locaties.

De filmcollecties worden bewaard en beheerd in drie verschillende gebouwen die het KBF in de jaren 1980 en 1990 als noodoplossing verworven heeft en aanpaste volgens de toen geldende normen. In totaal gaat het om circa 13.000 m². Geen van deze gebouwen werd ontworpen voor een duurzaam gebruik.

De filmgerelateerde collecties (affiches, boeken, tijdschriften, documenten, objecten) hebben geen centrale bewaarplaats en worden verspreid over vier locaties bewaard. Deze versnippering is niet efficiënt. Ze verhoogt de kosten en bemoeilijkt het beheer van de collectie.

De algemene staat van de twee grootste filmopslagplaatsen in Elsene is zorgwekkend. De gebouwen zijn slecht geïsoleerd en kennen verscheidene verouderingsverschijnselen. De situatie vertaalt zich vandaag in onnodig hoge energiefacturen en onderhoudskosten. De installaties dienen vervangen te worden om te voldoen aan de huidige criteria voor state-of-the-art filmconservering. Dit betekent dat de temperatuur van het depot voor de mastercollectie van 5°C naar -2° C dient gebracht te worden op een ecologische duurzame en energiezuinige manier. De langere periodes van grote hitte van de voorbije zomers wegen op een suboptimale, verouderde uitrusting die tot nu toe kan blijven functioneren door zeer nauwgezette opvolging. De evolutie van het klimaat kan op lange termijn de staat van de collectie in gevaar brengen.

Zowat alle Europese filmarchieven creëerden de voorbije jaren duurzame filmconserveringscentra. België, dat met het KBF over een van de voornaamste filmarchieven ter wereld beschikt – zowel qua collectie als qua internationaal erkende knowhow – kan zich niet veroorloven de creatie van een dergelijk centrum langer uit te stellen.

Ambitie

Het KBF heeft de ambitie een volwaardig, duurzaam collectiecentrum te ontwikkelen, dat:

- het beheer en de bewaring op lange termijn van de filmcollectie en de filmgerelateerde collecties verzekert;
- een geschikte omgeving biedt voor het digitaliserings- en restauratielabo dat jaarlijks circa 300 filmtitels digitaliseert en verscheidene internationale topwerken digitaliseert en restaureert;
- functioneert als volwaardig opleidingscentrum voor audiovisuele archivering (i.s.m. hoger onderwijs);
- een nieuwe, efficiëntere toegangspoort is tot de collecties voor professionele gebruikers van overal ter wereld: onderzoekers, filmhistorici, festivals, televisieomroepen...;
- beschikt over een projectiezaal voor professioneel gebruik met de mogelijkheid tot publieke vertoningen 's avonds;
- mogelijk een museum van de geschiedenis van de film- en videotechnologie bevat;
- de garantie biedt voor de duurzame bewaring van een van de grootste en meest gevarieerde filmcollecties ter wereld, met meer dan 80.000 filmtitels van 1896 tot vandaag, waarvan meer dan 20.000 Belgische.

CINÉMATHEQUE
ROYALE
DE
BELGIQUE
RAPPORT D'ACTIVITE
2020

KONINKLIJK
BELGISCH
FILMARCHIEF

CINÉMA7BEK

CINÉMATHEQUE
ROYALE
DE
BELGIQUE
RAPPORT D'ACTIVITÉ
2020